

BEVEG
KRISTIANSAND

// TRO // HÅP //
KJÆRLIGHET //

BEVEG KRISTIANSAND RAPPORTEN - 2025

Innhold

Innledning	5
Oppsummering	6
Presentasjon av Beveg Kristiansand	8

KJÆRLIGHET

Sosiale utfordringer - hvem er min neste?	11
Vi blir stadig eldre - det gir oss både utfordringer og muligheter	11
Levekårsutfordringer og fattigdom	13
Utenforskap - og betydningen av gode og trygge relasjoner	14
Hva sier de unge?	16
Hva gjør kirkene?	17

TRO

Den kirkelige virkeligheten - hvem er de kristne?	21
Nordmenns forhold til tro	21
Kartlegging av den kirkelige virkeligheten i Kristiansand	22
Kirkelige og diakonale organisasjoner og institusjoner	25

HÅP

Samfunnsengasjement - hvordan kan vi bidra?	27
Kirkens historiske rolle som samfunnsaktør	27
Kirkens diakonale DNA	27
Kirken som inkubator for frivillighet og samfunnsengasjement	28

VEIEN VIDERE

Der mulighetene er størst	31
Forene krefter og skape bevegelse	31
Et sterkere samspill med kommunen og andre samfunnsaktører	32
Gjenoppdage frivillighetens egentlige kraft	33
Veien videre - Kirkens unike mulighet	34

Kilder	35
---------------	-----------

Bli med og
beveg
Kristiansand

bevegkristiansand.no

Innledning

Kristiansand er en by full av muligheter - og full av mennesker. Mennesker som drømmer, mennesker som strever, mennesker som lengter etter fellesskap, mening og håp. Midt i denne virkeligheten står kirken. Ikke som en isolert øy, men som en levende del av byens puls.

Gjennom generasjoner har kirken vært med på å bygge skoler, sykehus, fellesskap, trygghet og omsorg. Også i dag bærer den en kraft som samfunnet trenger: kjærlighet i handling, fellesskap på tvers av forskjeller og et urokkelig budskap om menneskers verdi.

Mye gjøres allerede. Hver uke deles det ut mat, fellesskap bygges, eldre besøkes, familier støttes, ungdom veiledes og møteplasser skapes der mennesker blir sett. Ledere i næringsliv og samfunn bidrar til å gi mennesker arbeid, mening og fremtid. Tusenvis av frivillige gir av sin tid. Mange menigheter står i et sterkt og trofast arbeid.

Men bildet er større enn det. Kristiansand trenger mer - og kirken kan mer. For i en tid preget av økende forskjeller, ensomhet, mental uhelse og sosial smerte, trenger byen fellesskap som løfter. Mennesker som ser. Tro som handler. Håp som bærer.

Denne rapporten er en invitasjon.

- En invitasjon til å se hva som allerede spirer - og til å se hva som kan vokse.
- En invitasjon til å forstå byens sosiale utfordringer - og til å være en del av svaret.
- En invitasjon til å stå sammen, ikke hver for oss.

For når kirken mobiliserer sine medlemmer, sine fellesskap og sine ressurser, skjer det noe med en by. Når 18 % av befolkningen som allerede deltar i kirkelige sammenhenger begynner å leve troen sin i konkrete gjerninger for sin neste, i sine hjem, arbeidsplasser og i samfunnet forøvrig kan Kristiansand forandres - menneske for menneske, gate for gate, nabolag for nabolag.

Dette er håpet som driver Beveg Kristiansand:

At kirken i vår by blir en bevegelse av kjærlighet - en kraft som forandrer liv og bygger et bedre Kristiansand for alle.

La oss løfte blikket.

La oss gå sammen.

La oss bevege byen.

På vegne av Beveg Kristiansand:

Øivind Augland - Hånes Frikirke (styreleder)

Hilde Lunde - Admin. leder Filadelfia Kristiansand

Nils Terje Andersen - Domprost, Den norske kirke

Ingunn Lungset Holme - Kirkens Ungdoms Prosjekt (KUP)

Ane Ugland Albæk - Den katolske kirke

Charlotte Beckman Finnestad - Vareordfører for KrF.

Arnstein Moy - Samfunnsbyggerne

Andreas Andersen - Kirkeverge, Den norske kirke

Rune Tobiassen - Tro og Media

Stian Hansen - Daglig leder Beveg Kristiansand

Endre Sagedal - Admin. Beveg Kristiansand

Oppsummering

Kristiansand er en by med store muligheter, men også med økende sosiale utfordringer. Ulikhet, utenforskap, ensomhet, lavinntekt, psykiske helseutfordringer og en kommende eldrebølge påvirker stadig flere mennesker - både unge og eldre.

- **Eldrebølgen:** Befolkningsframskrivninger viser at antallet eldre i Kristiansand vil øke betydelig frem mot 2050. SSB anslår at rundt 11800 innbyggere i Kristiansand vil være over 80 år i 2050. Den gruppen som har størst behov for hjelp, vokser raskest - mens andelen i yrkesaktiv alder vokser saktere.
- **Lavinntekts familier:** Ifølge Kristiansand kommunes utfordringsbilde levde 2 531 barn og unge i husholdninger med vedvarende lavinntekt i perioden 2021-2023. Dette utgjorde 11,6 % av alle barn i kommunen - en høyere andel enn gjennomsnittet for sammenlignbare storbykommuner
- **Uføretrygdede og AAP:** I juni 2024 mottok 17,7% av innbyggerne i yrkesaktiv alder i Kristiansand enten AAP eller uføretrygd. Snittet i ASSS-kommunene (uten Oslo) lå til sammenligning på 12,2 %. I faktiske tall betyr dette at 4 212 personer mottok AAP og 9 027 mottok uføretrygd i Kristiansand.

Samtidig viser rapporten at kirken i Kristiansand sitter på en ressursbase som er helt unik: **60 menigheter, 82 000 medlemmer, 21 000 aktive, 5 770 frivillige og 10 700 frivillighetstimer hver uke.** Dette utgjør rundt **295 årsverk** i tjeneste for byen - en innsats få andre aktører i sivilsamfunnet kan matche. Undersøkelsen av menighetene viser at kirken allerede berører **13 300** mennesker årlig gjennom diakonalt arbeid, men potensialet er langt større. Hvis denne kraften mobiliseres strategisk, kan kirken:

- **Avlaste og støtte i møte med eldrebølgen** gjennom besøksvenner, måltids-fellesskap, aktivitetstilbud, avlastning, sosialt støtteapparat og nærvær over tid - det som tekniske systemer og offentlige tjenester ikke kan levere alene: relasjoner, samt sosialt entreprenørskap og nye løsninger på fremtidens utfordringer.
- **Forebygge og redusere utenforskap** gjennom fellesskap, vennskap, støtte til familier, møteplasser for barn og unge, integrering av nye landsmenn, og omsorg for mennesker som står alene.
- **Hjelp mennesker tilbake til en meningsfull arbeidshverdag** gjennom målrettede tiltak, gründerskap og engasjement blant aktører innen nærings- og samfunnsliv.

Kirken gjør allerede mye. Men behovene øker raskere enn innsatsen. Derfor trengs det at **flere bidrar - ikke bare noen få.** Vi trenger at:

- Menighetens ledere ser på sine medlemmer som samfunnsbyggere og aktivt utfordrer og mobiliserer den enkelte til å kunne delta med sin kompetanse.
- Menigheter løfter blikket utover sine egne vegger og spør: Hva kan vi gjøre sammen som ingen av oss kan gjøre alene?

17,7%

av innbyggerne i yrkesaktiv alder i Kristiansand mottok enten AAP eller uføretrygd

10 700

frivillighetstimer hver uke.

Kirken berører

13 300

mennesker årlig gjennom diakonalt arbeid.

Beveg Kristiansand ønsker å styrke samarbeidet mellom menigheter, organisasjoner, kommunen, næringslivet og sivilsamfunnet – fordi mange av utfordringene i byen er for store til at noen kan løse dem alene. Samskaping, strategisk ressursbruk og større bevissthet om kirkens rolle er avgjørende for at kirken skal bli den samfunnsaktøren den har forutsetninger for å være. Kirkens arbeid er omfattende, men ofte lite synlig. For å bli den samfunnsressursen kirken kan være, trengs:

- **Bedre samordning mellom menighetene:** Kirkene har ulike styrker – Den norske kirke med bred kontaktflate, frikirkene med sterk frivillighetskultur, innvandrermenighetene med kulturell nærhet.
- **Tettere samarbeid med kommunen:** Kommunens samfunnsplan, Sterkere sammen, peker på samskaping som nøkkelen for fremtiden. Kirken kan være en uvurderlig partner i dette, men må samtidig stå støtt i sin egen identitet. Gode partnerskap bygges gjennom gjensidig respekt – ikke gjennom at frivilligheten blir et utførerledd for offentlige oppgaver.
- **Mobilisering av frivillig kraft:** Selv om det legges ned tusenvis av timer hver uke, har andelen aktive frivillige sunket. Potensialet er enormt: 21 000 mennesker er aktive i kirker i Kristiansand – bare en fjerdedel av disse er frivillige. Å mobilisere denne ressursen handler om mer enn å be om hjelp; det handler om å gjenoppdage at troen kaller til handling, omsorg og samfunnsbygging.

Kristiansand står i en tid med økende sosiale utfordringer– men også med en unik mulighet. Med sin brede infrastruktur, sine fellesskap, sine frivillige og sin tro på menneskers verdi, er kirken en kraft som kan forandre liv, nabolag og samfunn. Men det krever at kirken står sammen, løfter blikket og bruker ressursene der behovene er størst.

Beveg Kristiansand ønsker å bidra til nettopp dette: å gjøre kjærlighet om til handling, tro til bevegelse, og fellesskap til en kraft som skaper håp i byen vår.

Presentasjon av Beveg Kristiansand

Beveg Kristiansand ønsker å inspirere og mobilisere kristne til å gjøre Kristiansand til et godt sted å bo for alle - gjennom tro, håp og kjærlighet. Vi tror at Kirken har en viktig rolle i å lede mennesker til å tro på Jesus Kristus, og gjennom troen gi både håp, fellesskap og retning i livet.

Som kristne har vi et ansvar for å se og hjelpe vår neste - særlig dem som er i nød. Vi er kalt til å møte de sosiale utfordringene i nærmiljøet vårt og formidle kjærlighet og håp til mennesker som trenger støtte. Kirkens troverdighet er avhengig av at vi aktivt deltar i byens liv og bidrar til løsninger på utfordringene som finnes her.

Beveg Kristiansand ønsker å skape en felles forståelse blant kristne i kirker, organisasjoner, samfunns- og næringsliv. Sammen vil vi løfte fram de viktigste utfordringene i byen vår - og finne gode måter å bidra på, slik at Kristiansand kan beveges i positiv retning.

I 1.Korinterbrev 13 står det: *“Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten”*.

Tro og håp gir kraft til bevegelsen vår. Kjærligheten blir til handling- og gjennom handling kan vi forandre menneskers liv.

En visjon som kan bevege en by

Denne rapporten bygger videre på arbeidet som startet i 2020. Den peker også fremover - mot en fremtid vi drømmer om og tror er mulig. Vi ønsker å rette blikket mot den sosiale smerte som finnes i Kristiansand, og samtidig løfte fram den kirkelig virkeligheten som en kraft for forandring. Vår visjon er å inspirere og mobilisere de 15.000-20.000 menneskene som i dag er aktive i kirker og forsamlinger i kommunen, til engasjement og handling som kan forme byens morgendag.

Tenk om vi, de neste 5-10 årene, sammen kan skape sosiale nettverk som gjør at **alle mennesker i Kristiansand opplever seg sett, inkludert og verdsatt**. En by der ingen står alene, og ingen bærer livets utfordringer uten støtte.

Tenk om vi kan **redusere fattigdommen** i byen vår - ikke bare gjennom økonomisk hjelp, men ved å åpne dører til arbeid, utviklingsmuligheter, jobbtrening, støtte i jobbsøking og trygg økonomistyring. Tenk om vi kan gi familier og foreldre den hjelpen de trenger, slik

at alle barn får vokse opp i trygge og kjærlige hjem.

Og hva er kirkens svar på den store eldrebølgen som nå nærmer seg? Hvordan kan vi støtte, inkludere og bære frem verdigheten til dem som har bygget byen vår?

Vi ønsker at Kristiansand skal være en by der **alle mennesker har tilgang til både strukturelle og sosiale ressurser.**

- *Strukturelle ressurser* handler om muligheten til å bruke og utvikle egne ferdigheter, ha en jobb å gå til og en sunn økonomi.
- *Sosiale ressurser* handler om å være en del av et inkluderende fellesskap, ha relasjoner som bærer, og oppleve tilhørighet.

Beveg Kristiansand oppfordrer alle kristne til å engasjere seg i byens liv, i store og små fellesskap, i nabolag, arbeidsliv og lokalsamfunn. Når troen blir til handling - og handlingen bæres av kjærlighet - kan vi være med å forme et samfunn preget av rettferdighet, varme og muligheter.

Sammen kan vi gjøre en forskjell. Det begynner ikke med store organisasjoner eller store planer, men med deg og meg - og våre valg, vår tid og våre handlinger. Vi håper du vil lese denne rapporten med et åpent sinn, ta utfordringen- og bli med oss i arbeidet.

Kjærlighet

Kjærligheten
krenker ikke og
søker ikke sitt
eget. Kjærligheten
utholder alt, tror
alt, håper alt,
tåler alt.

1 KORINTERBREV 13

Sosiale utfordringer - hvem er min neste?

Sosial bærekraft handler om mer enn strukturer og systemer - det handler om mennesker. Det handler om å bygge et samfunn der alle kjenner at de hører til, at de er trygge, og at de kan leve gode liv sammen med andre. Et samfunn der fellesskapet bærer, tilliten vokser, og ressursene deles på en måte som skaper muligheter for alle.

Når relasjoner svekkes, når mennesker faller utenfor, eller når livet mister retning og mening, mister også samfunnet noe av sin styrke. Utenforskap og ensomhet er ikke bare individuelle utfordringer - de er sår i samfunnsveven. Og likevel vet vi at nettopp relasjoner er en av de mest kraftfulle ressursene vi har. Relasjoner som gir støtte, mot, fellesskap og verdighet

Her har kirken en unik og viktig rolle. Den kristne troen er gjennomsyret av kjærlighet som ser, inkluderer og løfter. Trygge relasjoner er den sterkeste motgiften vi har mot ensomhet, isolasjon og sosial smerte. Som kirke bærer vi en tro på at kjærligheten kan forandre både liv og lokalsamfunn.

Vi tror på fellesskap der mennesker blir sett og hørt, der de kjenner seg velkommen - ikke på grunn av det de får til, men på grunn av hvem de er. Vi tror at gode relasjoner er grunnmuren for livskvalitet og menneskelig blomstring. Og vi vet at mangel på slike relasjoner kan gjøre livsbelastninger tyngre og fremtidsmuligheter smalere

- Derfor trenger vi hverandre.
- Derfor trenger vi fellesskap.
- Derfor trenger byen vår kirker som er levende, åpne og varme.

Som kirke kan vi være med og bygge sosial kapital i Kristiansand.

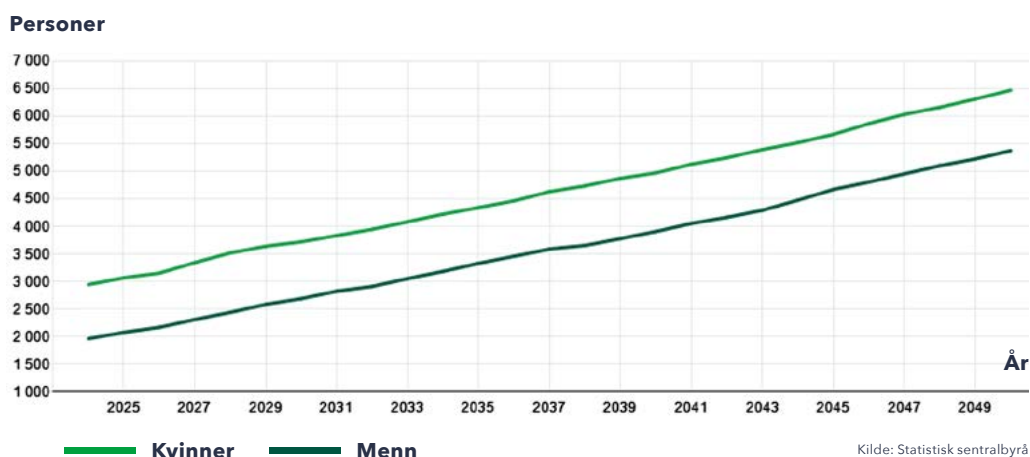
Vi blir stadig eldre - det gir oss både utfordringer og muligheter

Kristiansand står, som resten av landet, foran en stor demografisk endring. De neste tiårene vil antallet eldre vil øke kraftig - særlig i gruppen over 80 år. Dette er godt dokumentert i kommunens utfordringsbilde, og beskrives som en varslet, men krevende utvikling for velferdssamfunnet. Men eldrebølgen handler om mer enn helse- og omsorgstjenester.

Som kirke bærer vi en tro på at kjærligheten kan forandre både liv og lokalsamfunn.

**Framskrevet folke-
mengde** etter kjønn
og år. Kristiansand,
80 år eller eldre.

Når flere blir eldre øker også risikoen for ensomhet, isolasjon og tap av tilhørighet. Mange eldre lever alene. Nettverkene blir mindre. Dagene blir stillere. Ensomhet blant eldre er ikke bare trist - det er en folkehelseutfordring med dokumenterte konsekvenser for både fysisk og psykisk uhelse.

11 800

**innbyggere i Kristian-
sand vil være over
80 år i 2050.**

Samtidig viser befolkningsframskrivninger at antallet eldre i Kristiansand vil øke betydelig frem mot 2050. SSB anslår at rundt 11 800 innbyggere i Kristiansand vil være over 80 år i 2050. Den gruppen som har størst behov for hjelp, vokser raskest - mens andelen i yrkesaktiv alder vokser saktere. Det betyr at færre skal bære mer - både praktisk, økonomisk og relasjonelt.

Dette utfordrer oss som samfunn. Men det åpner også for en viktig samtale: **Hvordan ønsker vi at alderdom skal se ut i vår by?**

”

**Eldrebølgen er ikke
bare en bølge av behov.
Det er også en bølge av
ressurser.**

Eldre som ressurs - ikke bare mottakere av omsorg

Eldrebølgen er ikke bare en bølge av behov. Det er også en bølge av ressurser. Mange eldre i dag er friske, aktive og ønsker å bidra. Den generasjonen som nå trer inn i alderdommen, har enorm kompetanse, kapasitet og livserfaring.

I realiteten ville Norge stoppet opp uten besteforeldregenerasjonen. De henter barnebarn, hjelper familier, driver frivillighet og deltar i lokalsamfunn på utallige måter. I årene som kommer, blir det avgjørende at vi legger til rette for at seniorer kan fortsette å bidra - på ulike måter, ut fra egne forutsetninger.

Kirken som kraft for fellesskap på tvers av generasjoner

Her har kirken en særlig mulighet - og et tydelig kall. Når kirken skaper rom for møteplasser, relasjoner og frivillighet på tvers av alder, skjer det noe dypt menneskelig og samfunnsbyggende:

- Eldre får brukt sine evner og erfaringer
- Yngre får hente visdom og støtte
- Ensomme finner tilhørighet
- Lokalsamfunn styrkes
- Sosial kapital bygges

Dette handler om kirkens menneskesyn: I kristen tro har hvert menneske uendelig verdi - uavhengig av alder, helse eller livssituasjon. Alle har noe å gi. Alle har noe å bidra med.

Og alle trenger fellesskap.

Derfor handler kirkens arbeid med eldre ikke bare om omsorg, men også om **deltakelse, verdighet og mening gjennom hele livsløpet.**

Muligheten ligger foran oss

Eldrebølgen utfordrer oss – som kommune, som nabolag, som kirker og som enkeltmennesker. Men hvis vi klarer å kombinere: **god omsorg til de med størst behov, med gode muligheter for deltagelse og meningsfulle oppgaver for de mange friske og aktive,** – da åpner deg seg et stort mulighetsrom.

For kirken handler dette om å være et fellesskap for hele livet. Et sted der mennesker fortsatt kan høre til, bidra og finne mening – helt til siste åndedrag.

Hvordan Kristiansand lykkes med dette, vil i stor grad avgjøre hvordan byen blir å leve i for oss alle – i alle livsfaser, ikke bare alderdommen.

Levekårsutfordringer og fattigdom

Kristiansand er en by i vekst og med et rikt mangfold – kulturelt, sosialt og økonomisk. Samtidig viser kommunens analyser at levekårsutfordringer og vedvarende lavinntekt er skjevt fordelt. Enkelte grupper er tydelig overrepresentert, særlig barnefamilier, enslige forsørgere og personer med innvandrere- eller flerkulturell bakgrunn.

Ifølge Kristiansand kommunes utfordringsbilde levde 2 531 barn og unge i husholdninger med vedvarende lavinntekt i perioden 2021–2023. Dette utgjorde 11,6 % av alle barn i kommunen – en høyere andel enn gjennomsnittet for sammenlignbare storbykommuner (ASSS). Barn i familier med innvandrerbakgrunn er klart overrepresentert, i tråd med nasjonale funn fra SSB og Bufdir. Vedvarende lavinntekt betyr at husholdningen har hatt mindre enn 60 % av medianinntekten i flere år – den mest brukte indikatoren for relativ fattigdom i Norge.

Geografiske levekårsforskjeller i Kristiansand

Levekårsutfordringer fordeler seg ikke jevnt i kommunen, men er konsentrert i bestemte områder. Kommunen har analysert 50 levekårssoner – og funnene viser store forskjeller.

I 2022 vokste:

33,6 % av barna i Kvadraturen sør opp i lavinntektshusholdninger (høyest)

2,8 % av barna i Justvik-Ålefjær opp i lavinntektshusholdninger (lavest)

Dette illustrerer betydelige forskjeller i barns oppvekstvilkår innenfor samme kommune. Slike geografiske skjevheter skaper grobunn for at levekårsutfordringer kan forsterkes over tid – og i verste fall gå i arv.

Økende ulikhet - en utfordring for byen og et kall til oss

Kristiansand er en by med høy levestandard og mange muligheter. Likevel viser både kommunens egne analyser og nasjonal statistikk at de sosiale forskjellene øker. Ulikhet handler ikke bare om penger – den viser seg i helse, utdanning, boligforhold og i hvem som får delta i samfunns- og fritidsliv. Når forskjellene vokser, gjør avstanden mellom mennesker det samme.

2531

Ifølge Kristiansand kommunes utfordringsbilde levde **2 531 barn og unge i husholdninger med vedvarende lavinntekt i perioden 2021-2023.**

33,6%

av barna i Kvadraturen sør vokste opp i lavinntektshusholdninger.

”

Geografiske skjevheter skaper grobunn for at levekårsutfordringer kan forsterkes over tid.

Barndom uten muligheter - en urett vi ikke kan overse

Barn som vokser opp i familier med lav inntekt, merker forskjellene tidlig - ofte allerede i barnehagen. Mange barn kan ikke invitere andre hjem på besøk, feire bursdag eller delta på sosiale aktiviteter som for andre er en naturlig del av hverdagen.. 'Dermed mister de viktige arenaer for vennskap, lek og tilhørighet, Dette påvirker selvfølelse, relasjoner og opplevelsen av å høre til, og kan få konsekvenser som følger dem inn i ungdoms- og voksenlivet.

Kommunen peker også på at levekårsutfordringer ofte samler seg i bestemte bydeler. Slik forsterkes ulikheten, og barn vokser opp i helt ulike virkeligheter - noen omringet av muligheter, andre av uro og begrensninger.

Kirker og kristne fellesskap kan åpne rom der økonomi, status og bakgrunn ikke avgjør om du får være med.

Kirken som motkraft og inkluderende rom

Økende ulikhet utfordrer vårt menneskesyn. For Beveg Kristiansand er dette et tydelig kall til å rette blikket mot dem som faller utenfor fellesskapet - og spørre: Hvem er vår neste i dag?

Kirker og kristne fellesskap kan være viktige inkluderingsarenaer som bidrar til å utjevne forskjeller, ved å åpne rom der økonomi, status og bakgrunn ikke avgjør om du får være med. Fellesskap der barn finner venner, foreldre finner støtte, og mennesker får kjenne at de hører til. Slik kan kirken være en motkraft til utenforskap og en kraft for rettferdighet og varme i byen vår.

Utenforskap - og betydningen av gode og trygge relasjoner

Utenforskap er et komplekst fenomen som rommer langt mer enn fravær av arbeid eller utdanning. Forskning viser at utenforskap ofte utvikles som en **gradvis frakoblingsprosess**, der mennesker mister tilknytning til relasjoner, fellesskap og samfunnsarenaer over tid. Denne frakoplingen kan starte tidlig i livet - i barnehage, skole, i møte med hjelpeapparatet - og forsterkes når ungdom trer inn i voksenlivet uten støtte og stabile nettverk.

En omfattende kunnskapsoppsummering fra NORCE*, som sammenfatter nasjonal og internasjonal forskning om unge utenfor arbeid, utdanning og opplæring, peker på **relasjonell tilknytning** som helt avgjørende - både for å forstå hvordan utenforskap utvikles og for å finne veier ut av det.

Relasjoner som multiplikasjonsfaktor

Studien viser at relasjoner fungerer som en multiplikasjonsfaktor i menneskers liv:

- Når stabile og støttende relasjoner mangler, svekkes effekten av andre tiltak.
- Uten trygghet, tillit og tilhørighet er det vanskelig å nyttiggjøre seg av skole, arbeidstiltak eller offentlige tjenester.
- Relasjonell frakobling gjør at mennesker mister både mestringsfølelse og troen på at de hører til.

Med andre ord: Relasjoner bærer - og uten dem blir livet mye vanskeligere

Utenfor arbeid - en vedvarende utfordring i Kristiansand

Kristiansand har, sammenlignet med andre storbykommuner, lenge hatt en høyere andel innbyggere i yrkesaktiv alder som mottar helserelaterede ytelser fra NAV. Dette bildet har vært relativt stabilt.

- I juni 2024 mottok **17,7%** av innbyggerne i yrkesaktiv alder i Kristiansand enten AAP eller uføretrygd.
- Snittet i ASSS-kommunene (uten Oslo) lå til sammenligning på **12,2 %**.
- I faktiske tall betyr dette at **4 212** personer mottok AAP og **9 027** mottok uføretrygd i Kristiansand.

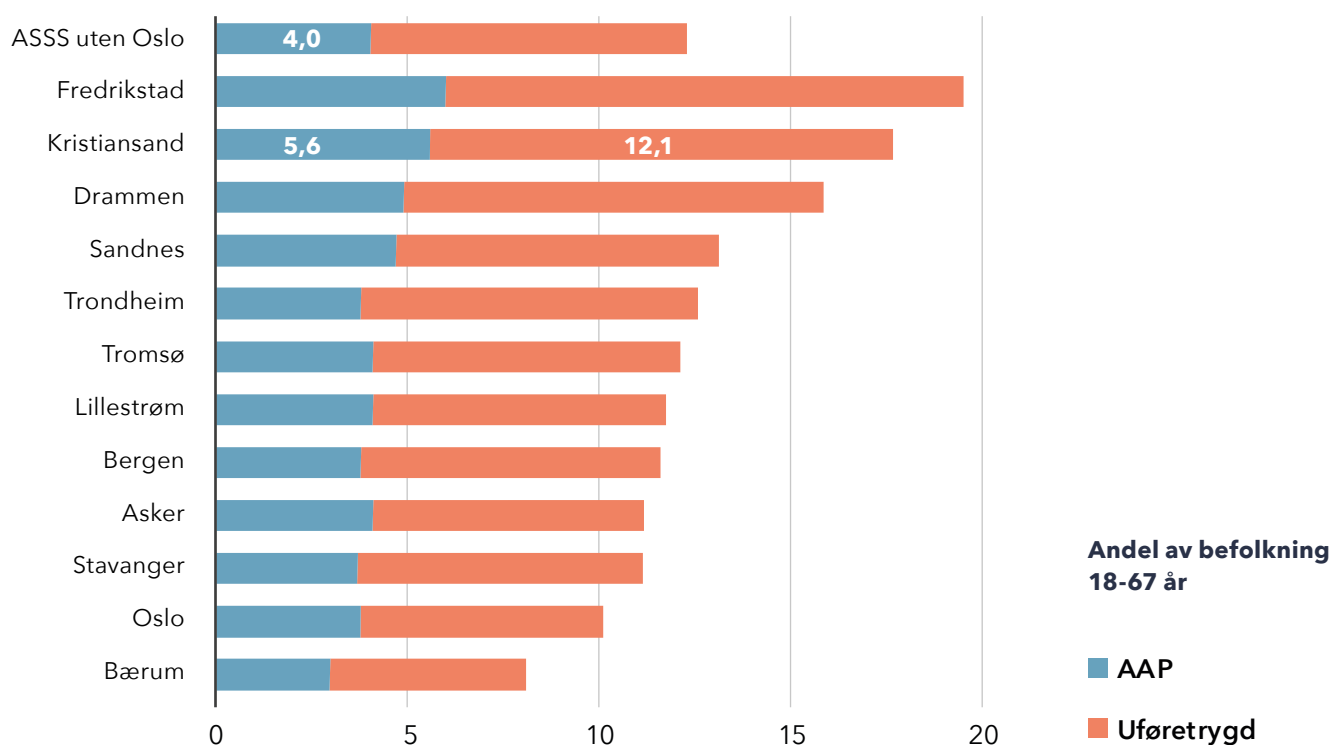
Tallene viser at mange står utenfor arbeidslivet i perioder eller over tid – og at utenforskap fra arbeid ofte er tett knyttet til helse og livsbelastninger, og manglende relasjonell støtte.

17,7%

av innbyggerne i yrkesaktiv alder i Kristiansand er enten AAP eller uføretrygd.

4 212

personer mottok AAP og 9 027 mottok uføretrygd i Kristiansand

Utenforskap har mange uttrykk

Forskningen understreker at utenforskap ikke er en tilstand, men en **mangfoldig og sammensatt utfordring**.¹

- Noen befinner seg midlertidig utenfor i en overgang mellom utdanning og arbeid.
- Andre befinner seg i mer langvarige og utfordrende situasjoner, preget av helseproblemer, omsorgsansvar, barnevernserfaring eller langvarig fravær fra skole og arbeidsliv.
- Særlig utsatt er mennesker med lav sosial, kulturell og relasjonell kapital – det vil si liten tilgang til støttende nettverk, tillit og erfaringer som verdsettes i samfunnet.

¹ Fyhn, T., Radlick, R., & Sveinsdottir, V. (2021). Unge som står utenfor arbeid, opplæring og utdanning (NEET). En analyse av unge i NEET-kategorien. (Rapport 2-2021). NORCE Helse.

Utenforskap handler derfor ikke om manglende vilje eller motivasjon. Det er et resultat av et **komplekst samspill mellom strukturelle forhold og menneskers relasjonelle liv**. Når relasjoner svekkes, svekkes også livsmuligheter. Når tilknytningen til fellesskap brytes, øker risikoen for:

- ensomhet,
- psykiske og fysiske plager
- tap av mestring
- svekket verdighetsfølelse.

Over tid kan dette føre til varig avstand til samfunnets viktige arenaer – med store konsekvenser både for den enkelte og for fellesskapet .

Her trenger aktører innenfor næringsliv, samfunn og kirke å arbeide sammen. Vi trenger entreprenørskap og mennesker med evne til å skape nye arbeidsplasser og inkludere dem som er falt utenfor arbeidslivet. Kanskje må noen arbeide med de systemiske utfordringene som i dag gjør at mange faller utenfor? Kan det finnes andre måter å forvalte den menneskelige arbeidskapital?

Hva sier de unge?

Ungdata er en landsomfattende spørreundersøkelse som gir et innblikk i hvordan barn og unge i Norge opplever hverdagen sin. Den gjennomføres jevnlig i ungdomsskole og videregående skole, og gir kommunene et kunnskapsgrunnlag om unges levekår, helse, trivsel, relasjoner og oppvekstmiljø.

Den siste undersøkelsen fra 2025 viser et bilde som både gir grunn til glede og til ettertanke. Det er positivt at **flertallet av ungdommene rapporterer god livskvalitet**, og at **det er en nedgang i psykiske plager** sammenlignet med tidligere år. Dette er viktige og oppløftende funn.

Samtidig peker UngData på utfordringer vi ikke kan overse. En betydelig andel ungdommer opplever **plaging, trusler eller utfrysing minst hver 14. dag**;

- **10 %** av elevene i ungdomsskolen
- **12 %** av elevene på videregående skole
- **8 %** av elevene sier at de er mye plaget av ensomhet.

At så mange unge føler seg alene, midt i en fase av livet som er preget av fellesskap og identitetsutvikling, understreker hvor viktig trygge relasjoner og inkluderende miljøer er.

Ungdata gir oss dermed ikke bare tall – den gir oss et innblikk i hvordan det er å være ung i Kristiansand i dag. Den minner oss om at selv om mange har det godt, trenger vi å være til stede for dem som strever, faller utenfor eller ikke har noen å støtte seg til.

12 %

av elevene på videregående skole opplever **plaging, trusler eller utfrysing minst hver 14. dag.**

Hva gjør kirkene?

Kirkene og de kristne organisasjonene i Kristiansand spiller en betydelig rolle i byens sosiale landskap. Når de selv rapporterer om hvor mange mennesker som berøres av deres diakonale arbeid, viser tallene at rundt **13 300** personer får hjelp, støtte eller fellesskap gjennom kirkens arbeid i kommunen. Det betyr at kirken, på ulike måter, er i kontakt med om lag 11% av Kristiansands befolkning - jevnlig.

Dette er et uttrykk for et stort engasjement, og for en omfattende innsats som ofte foregår stille og umerkelig, men som betyr mye for enkeltmennesker og familier.

13 300

personer får hjelp, støtte eller fellesskap gjennom kirkens arbeid i kommunen.

Fire hovedområder skiller seg ut

Da vi spurte menighetene og organisasjonene hvilke sosiale utfordringer de særlig arbeider med, var det fire områder som kom tydeligst frem at mange arbeidet med:

1. Tjenester for eldre som ikke lenger kan komme til menigheten (53 %)

Her legges det ned et stort arbeid gjennom

- hjemmebesøk
- besøk på syke- og aldershjem
- tilrettelagte aktiviteter og fellesskapstiltak

Dette skaper nærhet, trygghet og kontinuitet i livssituasjoner som ofte preges av ensomhet eller tap av nettverk.

2. Arbeid for mennesker som trenger økonomisk hjelp (49 %)

Dette inkluderer:

- matutdeling
- gaveaksjoner i høytider
- utdeling av klær
- økonomisk støtte
- hjelp til å delta på turer og aktiviteter
- opplæring i økonomistyring

Slike tiltak gjør at mennesker kan delta i samfunnet og oppleve verdighet, også i økonomisk krevende perioder.

3. Inkludering av flyktninger og innvandrere (49 %)

Dette inkluderer:

- språkkafeer
- inkluderende tiltak og møteplasser
- trospraksis på ulike språk

Arbeidet gir hjelp til å orientere seg i norsk kultur og organisering, og skaper rom for fellesskap, nettverk og tilhørighet.

4. Støtte til sorgende, etterlatte og pårørende (49 %)

Gjennom sorggrupper, samtaleopplegg, forbønn, requiemmesser og støtte er kirken en trygg havn for mennesker i livskriser.

I tillegg gjør menighetene mye mer. Flere menigheter tilbyr:

- par- og foreldrekurs
- samtaltjenester for nygifte
- seminarer om tro i hjemmet
- veiledning i privatøkonomi
- praktisk hjelp i hverdagen

Listen over tiltak er lang. Innsatsen er bred. Og mye av arbeidet skjer parallelt – uten at fellesskapene nødvendigvis kjenner til hverandres initiativer.

Områder der kirkene engasjerer seg, i %

Beveg Kristiansand - for økt samarbeid og større kraft

Et av målene til Beveg Kristiansand er å gjøre dette rike mangfoldet av diakonalt arbeid mer synlig – for menigheter, organisasjoner og byen som helhet. Når aktørene kjenner til hverandres innsats, skapes nye muligheter for:

- samarbeid
- felles løft
- deling av kompetanse
- mer helhetlig støtte til mennesker som trenger det

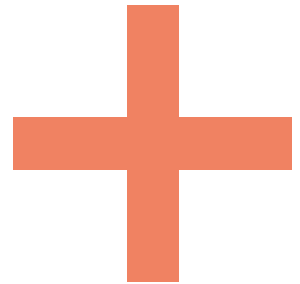
Vi tror at når kirken står sammen, kan den gjøre en enda større forskjell i Kristiansand.

Tro

Den kirkelige virkeligheten – hvem er de kristne?

Nordmenns forhold til tro

Beveg Kristiansand ønsker å inspirere og mobilisere kristne til å gjøre Kristiansand til et godt sted å bo for alle – gjennom **tro, håp og kjærlighet**. Kirken ønsker å lede mennesker til å tro på Jesus Kristus, og gjennom troen gi mennesker håp og fellesskap.

Vi har lenge levd i en tid preget av sterk individualisme – , der “meg, mitt og mine” ofte har stått i sentrum. Mange har vært overlatt til seg selv og sitt eget livsprosjekt. Men kanskje er vi i ferd med å se et skifte? Flere indikatorer peker på en gryende interesse for tro, fellesskap og åndelige spørsmål.

Våren 2025 offentliggjorde Bibelselskapet rapporten «**Gud er tilbake – holdninger til Bibelen i dagens Norge**». Blant funnene ser vi at

- 27 % er interessert i å lære mer om Bibelen
- 70 % mener barn bør lære bibelhistorier
- Unge under 30 år **eier oftere en Bibel** enn folk i aldersgruppen 30–49 år.
- **Unge menn** er blant dem som har størst interesse for Bibelen.

Flere utviklingstrekk går igjen:

- økt interesse for tro
- økt nysgjerrighet på Bibelen
- særlig vekst blant unge

Norsk Monitor 2024 (Ipsos) viser også at:

- **21 %** av befolkningen omtaler seg som «personlig kristne» – flere enn i 1985
- **28 %** av nordmenn sier at de tror på Gud

Dette tyder på at tro og åndelige spørsmål fortsatt står sterkt i Norge, også i møte med store samfunnsendringer.

Kartlegging av den kirkelige virkeligheten i Kristiansand

I 2025 ble det gjort en ny kartlegging av de kristne forsamlingene i Kristiansand, basert på tall fra 2024. **45 menigheter** og **4 organisasjoner** deltok (mot 46 menigheter og 5 organisasjoner i 2018). Hele 98% av respondentene oppgir at de samarbeider med andre kirker eller organisasjoner - et svært positivt funn for arbeidet med Beveg Kristiansand.

I tillegg til menighetene som deltok, finnes det fem ortodokse menigheter, syv menigheter som primært samler innvandrere og fremmedkulturelle, samt to forsamlinger som ikke er med i undersøkelsen. I alt var det **60 menigheter** i Kristiansand ved utgangen av 2024 - fire flere enn i 2018. Det betyr at Kristiansand har en langt høyere menighets-tetthet enn andre storbyer i Norge, med rundt **2000 innbyggere per menighet**.

Medlemmer i menigheter og forsamlinger i Kristiansand kommune

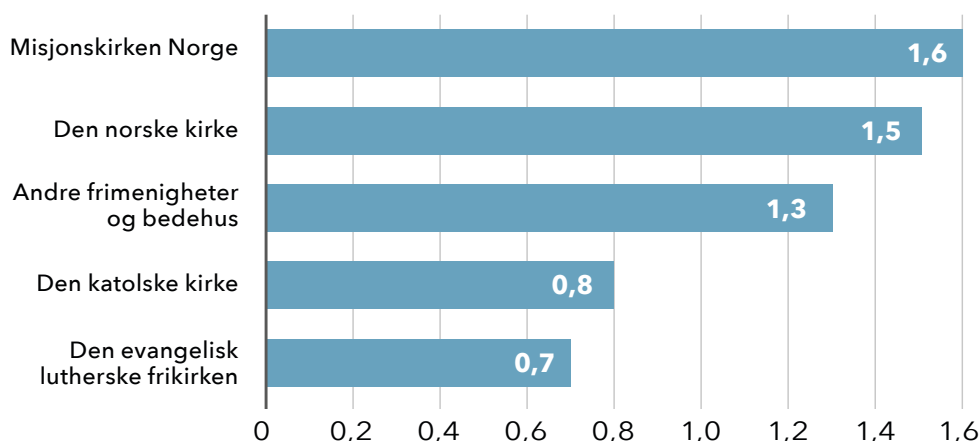
- Den norske kirke: 65 100 medlemmer
- Katolske og ortodokse kirker: 7 900 medlemmer
- Frikirkelige menigheter og forsamlinger: 9 000 medlemmer
- Totalt: ca. 82 000 medlemmer

Dette betyr at omtrent 70 % av byens innbyggere er medlem av en kirke.

Gudstjenestedeltakelse

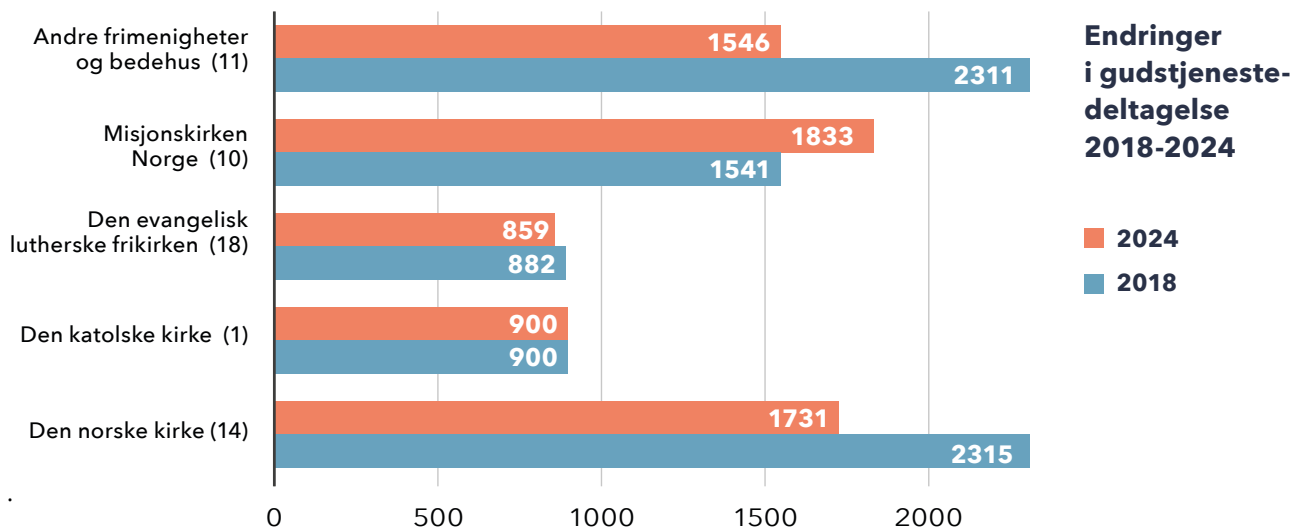
I 2018 deltok gjennomsnittlig 7 % av byens befolkning på gudstjenester en vanlig søndag. I 2024 er tallet 6 %. Vi mangler her tall fra gudstjenestedeltakelse i de ortodokse menighetene samt flere av menighetene som samler innvandrere og fremmedkulturelle. En nedgang relativ til befolkningsveksten, men fortsatt høy i nasjonal sammenheng.

Gudstjenestedeltakelse i % av befolkningen

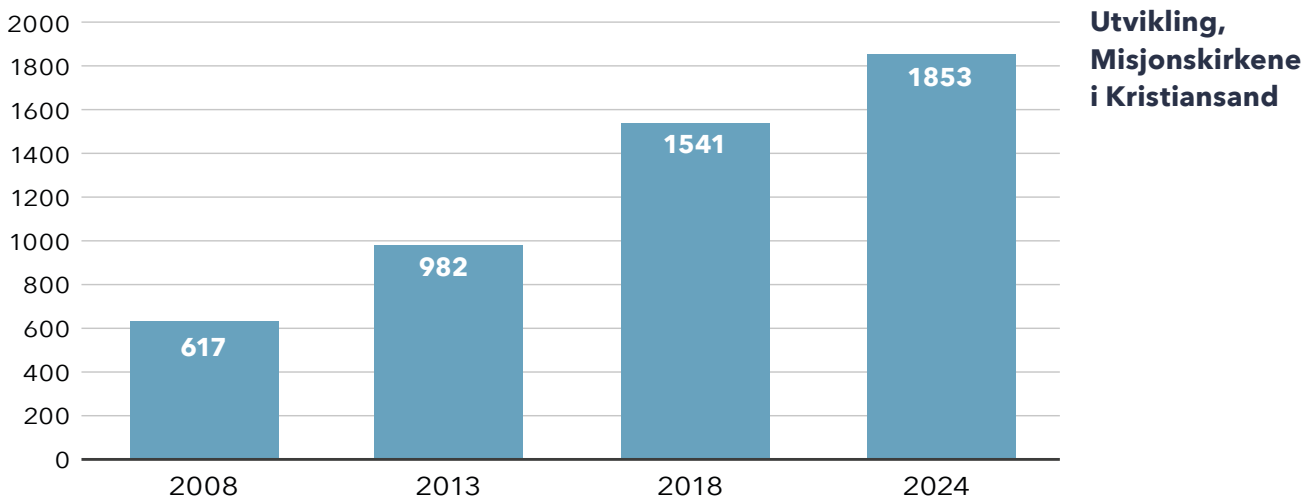
Veksten i gudstjenestene i Kristiansand skjer hovedsakelig i misjonskirkene. De ni misjonskirkene i Kristiansand samler nå gjennomsnittlig 1,6 % av Kristiansands befolkning, like mange til gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse som Den norske kirke.

Ser vi på endringene i gudstjenestedeltakelse har misjonskirken hatt vekst, mens Den norske kirke har hatt noe tilbakegang siden forrige undersøkelse.

Særlig vekst i Misjonskirkene:

- De ni misjonskirkene samler nå 1,6 % av byens befolkning ukentlig
- Deltakelsen har økt fra 617 (2008) til 1 833 (2024)
- Omtrent 20 % vekst siden 2018

Kirkelig aktive

Antall kirkelig aktive har økt fra **19 200 (2018)** til **21 000 (2024)** – ca. **18 % av befolkningen**.

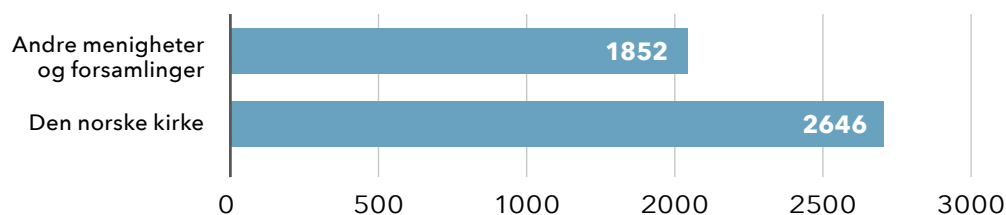
- 20 % av de aktive er del av en mindre gruppe (ned fra 29 % i 2018)
- 17 % av alle barn og unge under 18 deltar i kirkelig aktivitet

Barn og unge (0-18 år)

- 42 menigheter har arbeid for barn 0-9 år
- 38 har arbeid for 10-13 år
- 43 har arbeid for 14-18 år
- Om lag **9 200 barn og unge** deltar jevnlig

- Reelt antall barn som deltar anslås til ca. **17 %** av alle 0–18-åringene i kommunen
- Det er særlig i aldersgruppen **14–18 år** man ser en mindre deltakelse enn i 2018 – noe som kan være påvirket av pandemien.

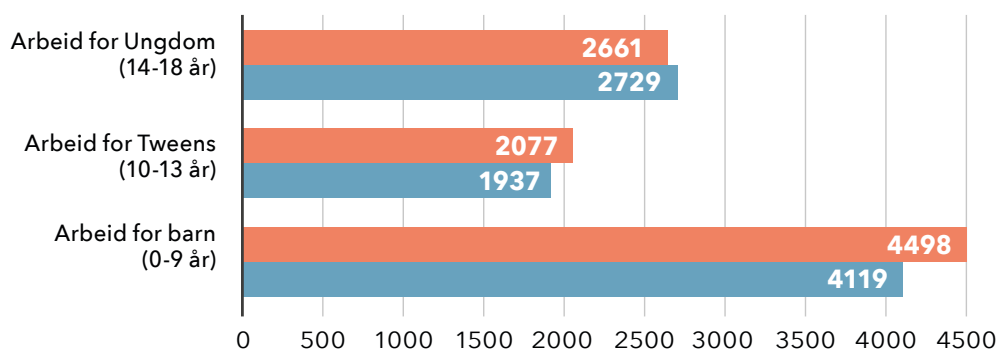
Arbeid for barn (0-9 år)

Den norske kirke samler flere barn i alderen 0-9 år enn de andre menighetene og forsamlingene.

Utvikling i barne- og ungdomsarbeid 2018 til 2024

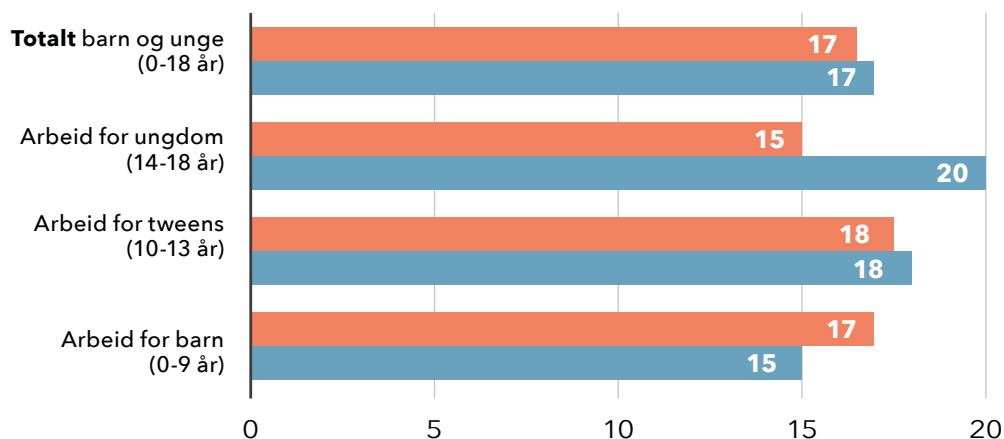
■ 2024
■ 2018

Det er særlig i aldersgruppen **14–18 år** man ser en mindre deltakelse enn i 2018 – noe som kan være påvirket av pandemien.

Endring i forhold til befolkningen

■ % av befolkning 2024
■ % av befolkning 2018

Lokalisering av kristne forsamlingshus og sosiale utfordringer

Kristiansand har store geografiske forskjeller når det gjelder kirkelig tilstedeværelse.

- **10 menigheter** i sentrum
- **7** på Lund/Oddernes/Gimlekollen/Fagerholt
- **10** på østsiden
- **11** på vestsiden
- **6** i Søgne, Songdalen og Finstrand
- **2** på Torridal/Mosby

Rundt **25 %** av forsamlingshusene ligger i Kvadraturen–Eg, hvor kun **7 %** av befolkningen bor. Dette er også bydelen med høyest andel barn i lavinntektsfamilier og nest høyest andel innvandrere.

Sletttheia er den eneste bydelen uten registrerte forsamlingshus – til tross for store levekårsutfordringer. Men arbeid er påbegynt i bydelen. Grim og Kongsgård–Gimlekollen har også lav tetthet. Dette utfordrer kirkene til å tenke strategisk om nærvær og plassering.

Kirkelig frivillighet

- **27 %** av kirkeaktive deltar i frivillig tjeneste (ned fra 34 % i 2018)
- Samtidig er **78 %** av gudstjenestedeltakere involvert i en eller annen menighetstjeneste (svak økning fra 2018)

Kirken er dermed en **betydelig ressurs** i byens sosiale fellesskap. Når 18 % av byens innbyggere deltar i kirkelige sammenhenger, ligger det et enormt potensial for å bidra til sosial inkludering og omsorg.

Beveg Kristiansand ønsker å styrke samarbeidet, mobilisere fellesskapene og inspirere lokale ledere til å gå foran – slik at enda flere kan få hjelp, håp og fellesskap.

Den kirkelige undersøkelsen vår finner du i sin helhet på www.bevegkristiansand.no

Kirkelige og diakonale organisasjoner og institusjoner

I tillegg til menighetenes arbeid har Kristiansand et bredt og mangfoldig nettverk av kirkelige og diakonale organisasjoner som utgjør en betydelig del av byens sosiale infrastruktur.

Store nasjonale diakonale aktører som Blå Kors, Kirkens Bymisjon, CRUX og Frelsesarmeen har lange tradisjoner for å nå mennesker i vanskelige livssituasjoner – gjennom rusomsorg, arbeidstrening, fattigdomsbekjempelse, inkludering og lavtersktilbud. I Kristiansand samarbeider disse organisasjonene tett både med kirker, frivillighet og kommunen om viktige omsorgs- og inkluderingstiltak.

Samtidig finnes det en rekke lokale organisasjoner og stiftelser som gjør et omfattende arbeid i byen, blant Videre står lokale organisasjoner som Kirkens Ungdomsprosjekt (KUP), Shalam og Shelter i front for forebygging blant barn og unge, rusomsorg, inkludering og integreringsarbeid. FRIMAT deler ut mat til mange mennesker hver uke.

I tillegg finnes en rekke kristne misjons- og bevegelsesorganisasjoner som KIA, UiO, NMS, NLM, Normisjon, Kvinner i Nettverk, OM, Braveheart m.fl. Disse bidrar med fellesskap, undervisning, integrering, frivillighet og diakonalt arbeid.

På utdanningsfeltet har kristne aktører vært pionerer. I Kristiansand videreføres tradisjonen av Ansgar Høyskole, NLA Høgskolen, Oasen-skolene og en rekke kristne barnehager. Kristne organisasjoner er dermed til stede i hele byens bredde – og utgjør en viktig, men ofte lite synlig del av Kristiansands sosiale bærekraft.

A young woman with long, dark hair is looking thoughtfully to the side. A hand is resting on her shoulder, suggesting support or comfort. In the foreground, there is a white cup with a straw, likely a drink. The background is a blurred indoor setting with a green railing.

Hào

Samfunnsengasjement - hvordan kan vi bidra?

Kirken har alltid båret med seg et budskap om håp - et håp som ikke bare handler om tro, men om et liv i fellesskap, ansvar og omsorg. I møte med store samfunnsendringer, økende ulikhet og sosial nød er kirkens samfunnsengasjement en viktig motkraft som både lindrer, bygger og mobiliserer. Dette kapitlet viser hvordan kirken historisk har vært - og fortsatt er - en avgjørende samfunnsaktør.

Kirkens historiske rolle som samfunnsaktør

Kirken har i over tusen år satt dype spor i utviklingen av Norge. Mange av institusjonene vi i dag tar for gitt, har røtter i kirkens arbeid sammen med lekfolk og myndigheter.

- Kirken var en nøkkelaktør i **utviklingen av allmueskolen**.
- Den var helt sentral i **fattigomsorg** og som en forløper til den moderne velferdsstaten.
- Mange av Norges første **sparebanker og næringslivsinitiativ** ble etablert gjennom kristne fellesskap som ønsket å hjelpe mennesker ut av fattigdom.
- Misjonsbevegelsen og sterke kristne organisasjoner bidro til **demokratisering, solidaritet, internasjonalt ansvar** og et sterkt sivilsamfunn.

Gjennom århundrer har kirken skapt fellesskapsarenaer, støttet utsatte grupper og vært en drivkraft for sosialt ansvar - ofte i samarbeid med offentlige myndigheter, men også i kraft av egen overbevisning. Kirkens arbeid har formet byens omsorgskultur og frivillighetsliv på måter vi fremdeles merker i dag.

Kirkens diakonale DNA

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste - evangeliet i handling. Den uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet (Plan for diakoni, Den norske kirke 2020).

Kirkens samfunnsoppdrag springer ikke først og fremst ut av historiske tradisjoner eller samfunnsforventninger, men av dens identitet som trossamfunn. Troen på at

alle mennesker er skapt i Guds bilde. Spørsmålet «**hvem er min neste?**» utfordrer kirken hver dag, og diakonien har vært en del av kirken helt siden de første kristne fellesskapene reagerte spontant på nød og urett. Derfor er diakoni ikke et tillegg eller et nisjefelt – men en **integrert del av kirkens identitet og misjon**.

Kirken som inkubator for frivillighet og samfunnsengasjement

Kirken har alltid vært en bærer av frivillighet i Norge, noe som denne rapporten gir et innblikk i. Kirkens har brede aktivitetstilbud, en stor base av frivillig fagkompetanse og tilstedeværelse i alle lokalsamfunn. Gjennom dette fyller kirken hull i velferdssamfunnet og møter daglig utfordringer knyttet til ensomhet, fattigdom, omsorgssvikt, manglende nettverk og økende behov for eldreomsorg.

Kirken er både medspiller og motkraft:

- en medspiller når den samarbeider med kommune og organisasjoner
- en motkraft når den utfordrer urett og bærer håpet om et mer rettferdig samfunn

Kirkelig frivillighet i Kristiansand

Tallene fra undersøkelsen viser hvilken enorm ressurs kirken utgjør i byen:

- **5 770 frivillige medarbeidere**
- **10 700 frivillighetstimer hver uke**
- Tilsvarende ca. **295 årsverk**

Dette viser en imponerende innsats som betyr mye for mennesker og lokalsamfunn. Samtidig peker tallene på at potensialet er enda større. Når **18 % av byens befolkning** er aktive i kirkelige fellesskap, ligger det et stort mulighetsrom for å mobilisere flere til å bidra i arbeidet mot utenforskap og sosial nød.

Beveg Kristiansand utfordrer kirkens ledere til å gå foran og inspirere sine medlemmer til aktivt samfunnsengasjement – i kjærlighetens tjeneste.

Veien videre

Der mulighetene er størst

Kristiansand står i en tid der sosiale utfordringer vokser i omfang og kompleksitet. Samtidig har byen noe helt unikt: en kirkelig infrastruktur og et engasjement som få andre steder i Norge kan måle seg med: **60 menigheter, over 82 000 medlemmer, 21 000 aktive og nærmere 6 000 frivillige som hver uke legger ned over 10 700 timer i tjeneste - tilsvarende 295 årsverk. Det er en kraft som kan bevege en hel by.**

Likevel er mye av denne innsatsen fortsatt **usynlig**. Kirkens bidrag forblir for mange en godt bevart hemmelighet, en underkommunisert ressurs midt i en by som trenger fellesskap, bærekraftige løsninger og håp. Dersom kirkene skal bli den samfunnskraften de har forutsetninger for å være, må dette endres. Det begynner med at kirkene selv løfter blikket, blir tydeligere på hva de representerer - og viser hva de kan bidra med.

Dette kapitlet peker på **tre områder der mulighetene er størst**:

1. Forene kreftene og skape bevegelse
2. Et sterkere samspill med kommunen og andre samfunnsaktører
3. Gjenoppdage frivillighetens egentlige kraft

Sammen kan disse tre sporene forvandle kirkens samlede innsats til en bevegelse som virkelig merkes i byen.

Forene krefter og skape bevegelse

98 prosent av menighetene i undersøkelsen sier at de samarbeider med andre - men likevel framstår mye av innsatsen som fragmentert. **13 300 mennesker** berøres av kirkens diakonale arbeid hvert år, men den samlede ressursen brukes ikke strategisk nok.

Kristiansand har en uvanlig bredde som er en styrke i seg selv:

- Den norske kirke med sin brede kontaktflate gjennom livsritene
- Frikirkene med sterk frivillighetskultur
- Katolske og ortodokse menigheter som samler flyktninger og innvandrere med unik tillit og kulturell forståelse

Disse ressursene utfyller hverandre – men utnyttes ikke systematisk. Eldrebølgen, integreringsarbeid og barnefattigdom er utfordringer som ingen menighet kan bære alene. **Beveg Kristiansand ønsker å være plattformen der fellesskapet samles**, der oversikten styrkes, og der vi sammen identifiserer hull i innsatsen og rette ressursene dit de trengs mest.

Når kirken samarbeider, skapes bevegelse.

Et sterkere samspill med kommunen og andre samfunnsaktører

Kristiansand kommunes samfunnsplan «Sterkere sammen – Kristiansand mot 2030» uttrykker tydelig at fremtidens utfordringer må løses i fellesskap. I helse- og omsorgsplanen fra 2025 står det klart: dersom helsetjenesten skal fortsette som i dag, må det ansettes rundt 30 % flere medarbeidere de neste ti årene. Det er ikke bærekraftig.

Derfor løftes begrepet samskaping: et likeverdig

samarbeid mellom kommune og sivilsamfunn, der man finner løsninger sammen. Ikke som bestiller – utfører, men gjennom felles ansvar og gjensidig respekt. Samskaping er noe annet enn at det offentlige setter ut oppdrag til frivillige. Det handler om at ulike aktører bidrar med sin kompetanse, sitt nettverk og sine ressurser, og at løsningene som skapes har varig verdi for lokalsamfunnet.

Her har kirken en enorm mulighet. Som selvstendig samfunnsaktør har kirken:

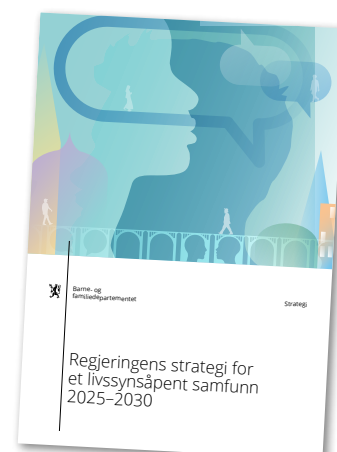
- kontinuerlig tilstedeværelse gjennom hele livsløpet
- fellesskap som er åpne for alle, uten betalingsbarrierer
- frivillige som drives av verdier og menneskesyn, ikke honorarer

Dette er en ressurs som få andre aktører kan matche

Kirkens diakonale arbeid må imidlertid springe ut av kirkens egen identitet og overbevisning, ikke av et ønske om å tilpasse seg offentlige bestillinger. Forskingen på samskaping i Norge viser at forsøk på å underordne frivilligheten kommunale agendaer sjelden lykkes. De beste resultatene oppstår når samarbeidet bygger på gjensidig respekt for ulike roller og motivasjoner. En kirke som opptrer som det offentliges utførerledd, vil over tid miste den egenarten som gjør den verdifull som samarbeidspartner.

Regjeringens *Strategi for et livssynsåpent samfunn*² løfter nettopp frem kirke – kommune-samarbeid som et område der store resultater allerede skapes. Kristiansand har alle forutsetninger for å være et lokalt forbilde.

[1] <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-strategi-for-et-livssynsapent-samfunn-20252030/id3111211/>

Gjenoppdage frivillighetens egentlige kraft

5 770 frivillige. 10 700 timer i uken. 295 årsverk.

Tallene fra den kirkelige undersøkelsen beskriver en enorm ressurs som i stor grad er usynlig i den offentlige samtalen om byens fremtid.

Samtidig deltar færre frivillig enn tidligere: Fra 34 % i 2018 til 27 % i 2024.

Dette speiler en nasjonal trend: frivillighet blir mer episodisk og mindre forpliktende.

For kirkene reiser dette viktige spørsmål:

- Hvordan tar vi vare på dem som allerede gir av tiden sin?
- Hvordan skaper vi nye rom der flere kan bidra – på måter som er bærekraftige for dem?

Kirkelig frivillighet er mer enn dugnad. Den springer ut av et syn på mennesket som verdifullt, elsket og ansvarlig for sin neste. Denne motivasjonen kan ikke bestilles – den må næres i fellesskapet, i gudstjenestelivet, i møtet med mennesker som trenger å bli sett.

Det finnes også nye muligheter: Nettverk som Samfunnsbyggerne og Hauge Business Network kobler tro, næringsliv og sosialt ansvar på nye måter. De åpner dører for mennesker som står utenfor arbeidslivet – og for dem som ønsker å bidra med kompetanse, ikke bare tid.

Når 21 000 mennesker er aktive i kirkelig regi, men bare 27 % er frivillige, sier det seg selv: Potensialet er enormt. For å frigjøre denne kraften må kirken gjenoppdage sitt samfunnsoppdrag: Troen forplikter. Kjærligheten driver oss. Diakonien er ikke et tillegg – den er kjernen. Når kirken tar dette på alvor, blir den en viktig samfunnsaktør.

Kirkelig frivillighet er mer enn dugnad. Den springer ut av et syn på mennesket som verdifullt, elsket og ansvarlig for sin neste.

Veien videre - Kirkens unike mulighet

Kristiansand står midt i flere store samfunnsutfordringer: **utenforskapet som rammer barn, unge og voksne** – og **eldrebølgen som allerede presser tjenestene våre**, samtidig er **17,7%** av innbyggerne i yrkesaktiv alder i Kristiansand **enten AAP eller uføretrygd**.

Utfordringene handler om mennesker som risikerer å falle utenfor fellesskapet, og alle krever en bred innsats som går langt utover det det offentlige kan bære alene.

Her har kirken en unik mulighet – og et ansvar. Med 60 menigheter, 21 000 aktive og nesten 6 000 frivillige finnes det i Kristiansand en relasjonskraft, nærhet og tilstedeværelse som få andre aktører rår over. Hvis denne kraften mobiliseres strategisk, kan kirken:

Kirken gjør allerede mye. Men behovene øker raskere enn innsatsen. Derfor trengs det at flere bidrar - ikke bare noen få.

- **Avlaste og støtte i møte med eldrebølgen** gjennom besøksvenner, måltidsfellesskap, aktivitetstilbud, avlastning, sosialt støtteapparat og nærvær over tid – det som tekniske systemer og offentlige tjenester ikke kan levere alene: relasjoner, sosialt entreprenørskap og nye løsninger på fremtidens utfordringer.
- **Forebygge og redusere utenforskap** gjennom fellesskap, vennskap, støtte til familier, møteplasser for barn og unge, integrering av flyktninger og innvandrere, og omsorg for mennesker som står alene.
- **Hjelpe mennesker tilbake til en meningsfull arbeidshverdag** gjennom målrettede tiltak, gründerskap og engasjement blant aktører innen nærings- og samfunnsliv.

Kirken gjør allerede mye. Men behovene øker raskere enn innsatsen. Derfor trengs det at **flere bidrar – ikke bare noen få**. Vi trenger at:

- Menighetsledere ser på medlemmene som **aktive samfunnsbyggere**, og utfordrer og mobiliserer dem målrettet til å bruke sin kompetanse der den kan gjøre størst forskjell.
- Menigheten løfter blikket utover egne vegger og spør: **Hva kan vi få til sammen som ingen av oss kan få til alene?**

Beveg Kristiansand vil være en motor for dette samarbeidet. Men det er fellesskapet av kirker, organisasjoner og troende som kan skape den virkelige bevegelsen.

Derfor er vår utfordring til deg enkel:

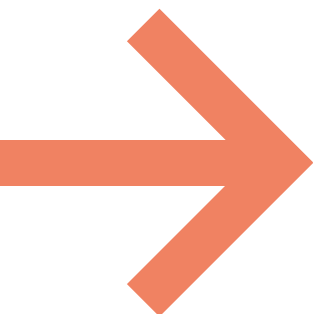
Bli med. Ta et skritt. Bidra der du er.

For når vi står sammen, kan vi:

- gi barn og unge et sted å høre til,
- gi eldre den tryggheten og nærheten de trenger,
- og skape en by der ingen faller utenfor samfunn og arbeidsliv – uansett alder, bakgrunn eller livssituasjon.

Kristiansand trenger en kirke som handler, som samarbeider, og som elsker – i praksis.

La oss forene krefter og skape bevegelse!

Kilder:

Fløtten, Tone & Roy A. Nielsen (2020). Barnefattigdom – en kunnskapsoppsummering. Vedlegg til Like muligheter i oppveksten. Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier (2020-2023). Hentet fra: <https://fafo.no/zoo-publikasjoner/eksterne-rapporter/item/barnefattigdom-en-kunnskapsoppsummering-2>

Ungdata tall fra Kristiansand:

<https://www.ungdata.no/>

https://www.kristiansand.kommune.no/aktuelt/2025/ungdata-de-fleste-har-det-godt/?utm_source=chatgpt.com

Utfordringsbildet i Kristiansand kommune 2025:

https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/9a7c079bf2a748fe9c850fceeabc034bb/utfordringsbilde-kristiansand-kommune-versjon-01.10.2025.pdf?_gl=1*cdejc*_up*MQ.*_ga*MTk5MjMxOTYwLjE3NzA3MzI0NjE.*_ga_S7SN856Z4K*cze3NzA3MzI0NjAkzEkZzAkdDE3NzA3MzI0NjAkajYwJGwwJGgw

<https://pub.framsikt.net/plan/kristiansand/plan-fdbad0ce-18b6-4467-b89f-f645791590fd-28419/#/>

Foto:

s 1: Denise Jans, Unsplash

s 2: Aptum

s 4: Alyssa Marie, Lightstock

s 7: Gunnar Ridderström, Unsplash

s 9: Adam Read, Visit Sørlandet

s 10: Khadeeja Yasser, Unsplash

s 16: Nuno Silva, Unsplash

s 19: Brice Cooper, Unsplash

s 19: Carsten R, Wikimedia Commons

s 20: Corey David Robinson, Lightstock

s 26: Poxel Creative, Lightstock

s 28: Poxel Creative, Lightstock

s 29: Megan Flick, Lightstock

s 29: Wikimedia Commons

s 30: KevinCarden, Lightstock

s 33: Inbetween, Lightstock

s 36: Havstad, Wikipedia

Årsrapporten er sponset av:

Mergel

